

Agenda QA-team ROSA

Dinsdag 8 april, 10:00-12:00

1. **Opening, mededelingen, verslag en acties** – 5 minuten
 - Verslag van 16 januari 2025
2. **Update internationale standaardisatie irt ROSA** – 15 minuten (Evelien Renders)
3. **Ketenprocesmodellen**
 - 3.1 Aanpassingen in ketenprocesmodel *Aanmelden en administreren onderwijsdeelnemers* – 20 minuten Dennis)
4. **Conceptuele informatiemodellen** – 30 minuten (Maarten)
 - Per ketenprocesmodel en per KOI-object
5. **Voortgang architectuorkaders en IV-domeinen** – 30 minuten (Remco)
 - 5.1 Actiepunt: Aanpak voor ROSA-scans definiëren die rekening houdt met de iteraties van de ontwerpgebieden en andere architectuorkaders
 - 5.2 Nieuwe opzet voor ontwerpprincipes en ontwerpkeuzes
 - 5.3 Uitwerking nieuwe opzet: Ontwerpprincipes ontwerpgebied Digitale Identiteiten
 - 5.4 Uitwerking nieuwe opzet: Ontwerpprincipes ontwerpgebied H2M interactie
 - 5.5 Uitwerking nieuwe opzet: Ontwerpkeuzes voor toepassingsscenario Inrichten IAM
6. **Begrippen en definities nav de nieuwe concepten in het ROSA Metamodel** (de diverse type scenario's) – 10 minuten (Brian)
7. **Werkvoorraadoverzicht en prioritering** – 5 minuten
8. **Rondvraag en afsluiting**

1. Opening, mededelingen, verslag en acties

Verslag is bijgevoegd. Op- en aanmerkingen welkom, die verwerken we nog om daarna het verslag als definitief te publiceren op Edustandaard.nl.

Openstaande acties:

Architectuorkaders:

- Aanpak voor ROSA-scans definiëren die rekening houdt met de iteraties van de ontwerpgebieden en andere architectuorkaders (Joeri en Remco).

Viewpoints:

- Uitwerken van expliciete viewpoint-specificaties voor de modellen van de IV-domeinen als eerste gaan oppakken. (Remco, Joeri).

Ketenprocessen:

- Onderzoeken of “Deelnemerbegeleiding” een aparte context is die we in de ROSA moeten gaan opnemen en wat daar dan onder verstaan wordt.
- Uitwerken keteninrichtingsscenario voor staatsexamens (Dennis, Brian) – Epic 37-
<https://jira.kennisnet.nl/browse/ROSA-168?filter=15302>

2. Update internationale standaardisatie irt ROSA

Zie <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Werkvoorraadoverzicht>, Epic 33: Overzicht en inzicht nationale en internationale architectuurontwikkelingen

Binnen Edustandaard is een aparte werkgroep Internationale standaardisatie opgericht: https://www.edustandaard.nl/standaard_werkgroepen/internationale-standaardisatie/

Een van de activiteiten is het onderhouden en doorontwikkelen van EduXs. Met de werkgroep wordt gekeken hoe we een koppeling kunnen leggen met de standaarden en afspraken die in Edustandaard zijn geregistreerd en EduXs enerzijds en hoe we standaarden en afspraken uit EduXs kunnen koppelen aan de ROSA.

Evelien Renders zal een update geven over het werk van de werkgroep en met name over wat er loopt ten aanzien van het maken van die koppelingen.

Gevraagde reactie in QA-team:

- Zijn er suggesties ten aanzien van de uitvoering en de gewenste resultaten?

3. Ketenprocesmodellen

3.1. Ketenprocesmodel “Aanmelden en administreren onderwijsdeelname”

Zie voor de nieuwe versie:

https://rosa.wikixl.nl/index.php/Aanmelden_en_administreren_onderwijsdeelname

Zie voor de vorige versie het document:

(NB de vorige keer is gevraagd om een snapshot van de vorige versie die in de ROSA wiki was gepubliceerd om de leden van het QA-team in staat te stellen in te zoomen op de aangepaste onderdelen. Dit is nu standaard opgenomen in onze aanpak).

In het vorige QA-team zijn een aantal nieuwe ketenprocesmodellen (*Administreren en monitoren resultaten* en *Waarderen van ontwikkeling*) beoordeeld en vastgesteld (later ook door de AR). Toen werd al aangekondigd dat die nieuwe modellen ook effect hadden op bestaande ketenprocesmodellen waaronder *Toetsen en examineren* en *Aanmelden en administreren onderwijsdeelname*. De aanpassingen in *Toetsen en examineren* zijn toen meteen ook besproken en vastgesteld, die van *Aanmelden en administreren onderwijsdeelname* zouden in de QA-team meeting van april aan de orde komen. Voor dit ketenprocesmodel lagen er verder al wat wijzigingsvoorstellen klaar die het ROSA Beheerteam al eerder had genoteerd. Die zijn nu integraal meegenomen in de uitwerking van een nieuwe versie.

De belangrijkste aanpassingen zijn de volgende:

- Het informatieobject Onderwijsdeelnemer als uitkomst en input van het proces *Administreren onderwijsdeelname* is vervallen en daarvoor in de plaats is gekomen het informatieobject *Onderwijsdeelname*. Hiermee zijn meerdere bezwaren ondervangen: a) verwarring met de rol Onderwijsdeelnemer weggenomen, b) het informatieobject Onderwijsdeelnemer is te breed qua scope en zou beter opgedeeld kunnen worden in objecten die gegevens van een onderwijsdeelnemer representeren die relevant zijn in bepaalde processen en c) de read/write

relatie tussen Onderwijsdeelnemer en het ketenproces was ondoorzichtig, het object Onderwijsdeelnemer is nu echt de uitkomst van het proces *Administreren onderwijsdeelnemer*.

- Informatieobjecten Portfolio-onderdeel en Onderwijsresultaat uit het ketenprocesmodel [Administreren en monitoren resultaten](#) en Resultaatverklaring uit het ketenprocesmodel [Waarderen van ontwikkeling](#) zijn in het ketenprocesmodel nu goed gepositioneerd.
- De ketenprocesstap *Bepalen ondersteuningsbehoefte* als onderdeel van het ketenproces *Aanmelden* is toegevoegd incl. de daarbij horende informatieobjecten en relaties met andere contexten. Die ontbrak is belangrijk in de aanmeldingsfase om te bepalen of een onderwijsdeelnemer kan worden geplaatst en zo ja, welke extra ondersteuning daarbij dan geregeld moet worden.
- De ketenprocesstap *Bepalen toelaatbaarheid onderwijsdeelnemer* als onderdeel van het ketenproces *Aanmelden* is verrijkt. De plaatsingskaders (gevat in de informatieobjecten Plaatsingscapaciteit en Plaatsingsbeleid) die vanuit de inrichting van de opleiding bepaald zijn spelen nu ook mee in de besluitvorming van de plaatsing. Het informatieobject Plaatsingsbesluit is nu de trigger voor het starten van het ketenproces *Administreren onderwijsdeelnemer*.
- Bij het ketenproces *Overstappen* is de ketenprocesstap *Autoriseren overdragen overstapdossier* (wat in de vorige versie geïsoleerd stond) gerelateerd aan het informatieobject Overstapdossier.
- In de Context-view zijn de nieuwe ketenprocesmodellen als contexten nu opgenomen.
- In de Context-view is de context Erkennen en inrichten onderwijs als (nog niet uitgewerkte) placeholder opgenomen om de herkomst van de informatieobjecten Plaatsingsbeleid, Plaatsingscapaciteit, Aangeboden opleiding, Toelatingseisen en Onderwijsdeelnemerkosten) te kunnen aangeven. NB als we deze context nader gaan analyseren zou het op termijn best kunnen dat we een splitsing aanbrengen en met andere aanduidingen komen. Voorlopig voldoet deze voor nu.
- In de Per rol-view is Onderwijsorganisatie als rol in dit ketenprocesmodel vervangen door meer specifieke rollen (bijv. Intake, Deelnemeradministratie, Verwerker aanmelding, Verwerker overstappen). Dit willen we eigenlijk ook doen in alle andere ketenprocesmodellen. Wij zijn van mening dat Onderwijsorganisatie een of meerdere rollen kan invullen maar niet zelf een rol is.

Vragen aan QA-team:

- Naamgeving informatieobject Vooropleiding onderwijsdeelnemer. Deze term dekt in principe slechts gedeeltelijk de lading. Het verwijst nu direct naar de genoten opleidingen van de deelnemer maar ook de vaardigheden opgedaan in de praktijk tellen hier mee. Zijn er van uit het QA-team suggesties/alternatieven die beter passen? N.B. We willen het object ook verder uitwerken in het informatiemodel en dat moet ook extra inzichten geven.
- Het informatieobject Leerroute. T.a.v. het ketenproces *Administreren onderwijsdeelnemer* betreft het slechts de administratieve opname van de leerroute bij de onderwijsdeelnemer. Wijzigingen uit het monitoren van de voortgang op de leerroute worden tijdens de uitvoering van het onderwijs teruggekoppeld en administratief verwerkt. Maar het is in de modellering nog onbepaald waar en wanneer de leerroute initieel bepaald wordt (als een soort 'default sjabloon')? Zijn er vanuit het QA-team suggesties/inzichten hoe en waar dit in het onderwijs is belegd? NB dit hoeft de vaststelling van dit ketenprocesmodel niet in de weg te staan, maar kan wel richting geven voor een aanvullende uitwerking in de ROSA.
- Staat het QA-team achter het idee om Onderwijsorganisatie niet als Rol meer te hanteren (maar bijv. als bundeling van Actoren)?

- Is de uitwerking verder voldoende duidelijk en past die op alle werkingsgebieden/sectoren? Bijvoorbeeld zijn de processen en informatieobjecten voldoende generiek herkenbaar.
- Missen we nog zaken in de uitwerking? Zijn de beschrijvingen voldoende duidelijk (zowel bij de elementen zelf als in de wiki-tekst bij de views)?

Gevraagd besluit:

- Kan dit ketenprocesmodel met de eventueel nog door te voeren wijzigingen richting de Architectuurraad gaan met een positief advies om deze vast te stellen?

4. Conceptuele informatiemodellen

De afgelopen periode is gewerkt aan conceptuele informatiemodellen met de informatieobjecten die worden gebruikt in de diverse ketenprocesmodellen, en hun samenhang. In de ketenprocesmodellen worden informatieobjecten getoond die door de ketenprocesstappen worden gebruikt en geproduceerd. In de bestaande views bij de ketenprocesmodellen wordt echter niet de samenhang tussen de informatieobjecten getoond, waar in de discussies rond de ketenprocesmodellen echter wel behoefte aan was.

Er zijn twee soorten conceptuele informatiemodellen uitgewerkt, en wel voor ketenprocesmodellen en voor KOI-objecten. Voor IV-procesmodellen zijn nog geen informatiemodellen uitgewerkt.

Een informatiemodel voor een ketenprocesmodel (d.w.z. een scenarioinformatiemodel) bevat de informatieobjecten die worden gebruikt in het ketenprocesmodel, aangevuld met informatieobjecten die geen onderdeel uitmaken van het ketenprocesmodel maar die wel nodig zijn voor het aangeven van context en/of samenhang. Deze informatieobjecten zijn vervaagd weergegeven.

De informatiemodellen per KOI-object bevatten de informatieobjecten die onderdeel uitmaken van het met het KOI-object corresponderende informatieonderwerp. Deze modellen zijn ten behoeve van het aangeven van de context aangevuld met informatieobjecten die vallen onder andere KOI-objecten. Deze aanvullende informatieobjecten zijn vervaagd weergegeven.

De [uitgewerkte conceptuele informatiemodellen](#) zijn te vinden onder Onderwijssemantiek bij [Conceptuele modellen](#), en ook op de pagina's voor de betreffende ketenprocesmodellen.

Een overzicht van alle informatieobjecten is te vinden op de pagina [ROSA Encyclopedie - Informatieobjecten](#).

Voor de informatiemodellen zijn ook [Spelregels](#) en een [Viewpoint](#) opgesteld.

Gevraagde reactie in QA-team:

- Is de structuur (opbouw pagina's, navigatie) voldoende duidelijk en bruikbaar?
- Zijn er opmerkingen over de inhoud? Merk wel op dat dat het een eerste versie van de informatiemodellen is. Deze zijn nog niet op alle onderdelen in detail gereviewd. Met name het

meer betekenisvol aanduiden van relaties is iets wat we op sommige plekken nog graag willen gaan doorvoeren.

- Moeten er (uitgebreide) beschrijvingen (als wikiteksten) bij de informatiemodellen worden toegevoegd of zijn de modellen voldoende zelfverklarend?

Gevraagd besluit:

- Kunnen deze modellen, ondanks de voorgenomen verduidelijkingen in de relatie-aanduidingen, wel vastgesteld worden in de AR van 15 april?

5. Voortgang architectuorkaders en IV-domeinen

5.1. Actiepunt: Aanpak voor ROSA-scans definiëren die rekening houdt met de iteraties van de ontwerpgebieden en andere architectuorkaders

De teksten in de ROSA zijn hierop aangepast. Zie hiervoor:

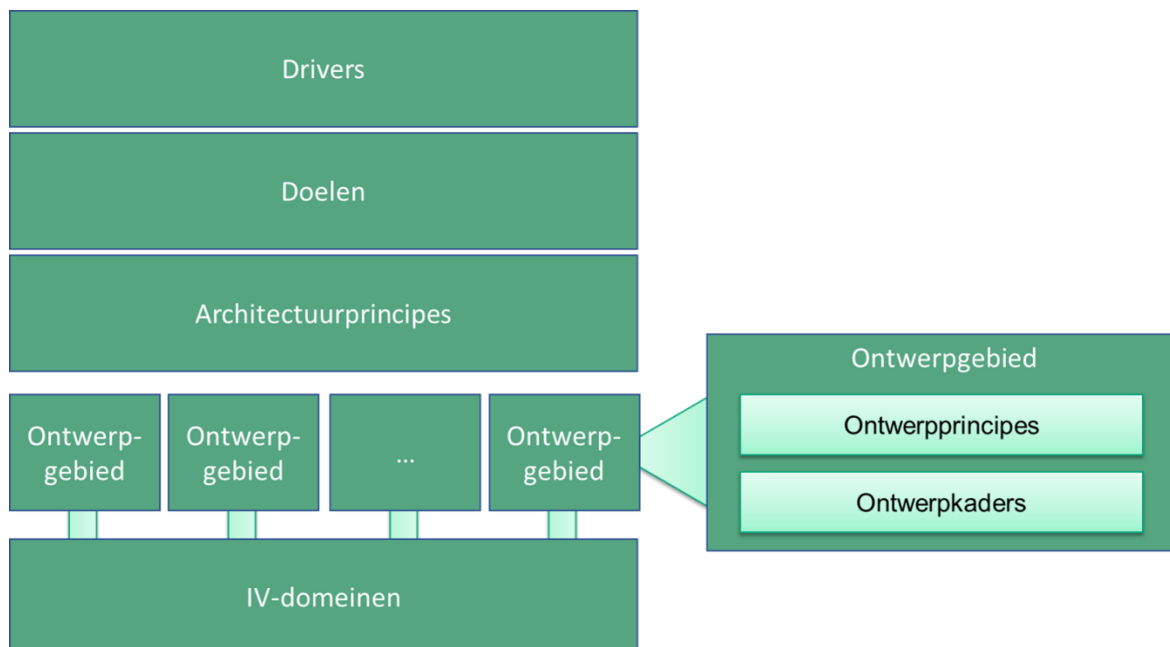
https://rosa.wikixl.nl/index.php/ROSA_Architectuurscan

Gevraagde reactie in QA-team:

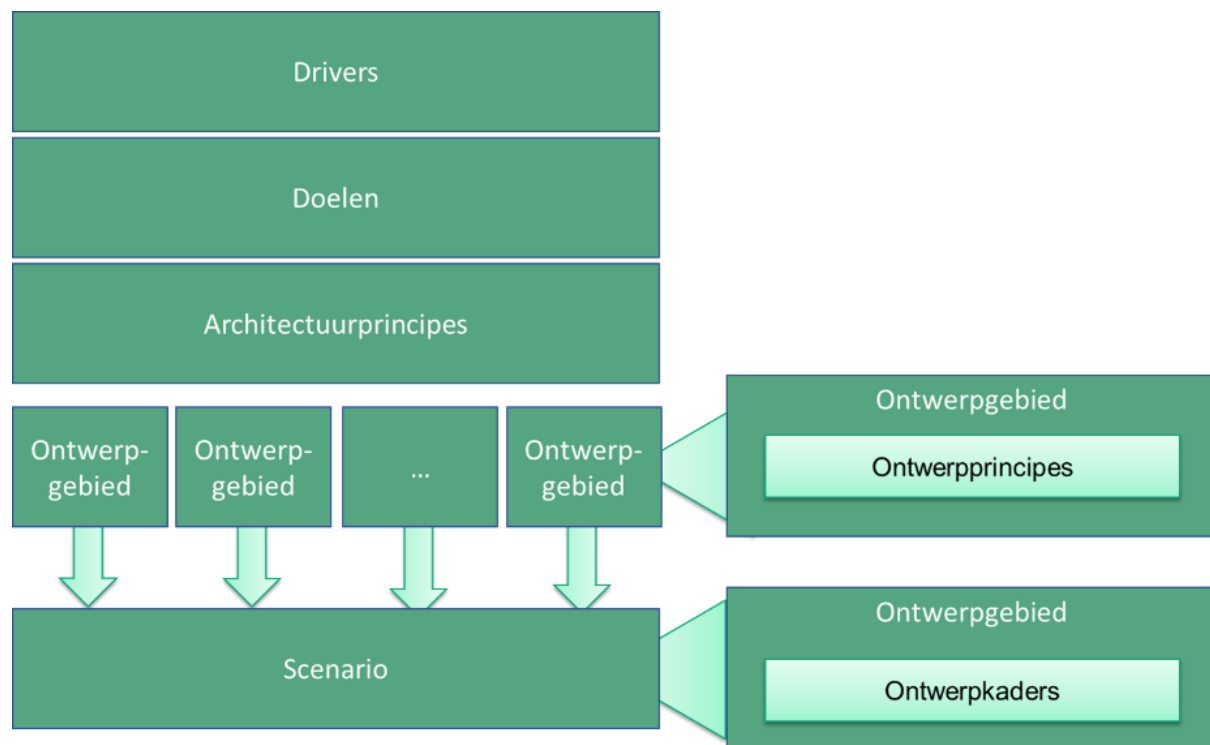
- Voldoet de aangepaste beschrijving van de aanpak van de ROSA-scans aan de wens die vanuit het QA-team is ingebracht?

5.2. Nieuwe opzet voor ontwerpprincipes en ontwerp-kaders

De introductie van de verschillende typen scenario's (toepassingsscenario, inrichtingssjabloon en inrichting) in het ROSA-metamodel bieden een aanknopingspunt om ontwerpprincipes en ontwerp-kaders beter te positioneren. Tot nu toe werden ontwerpprincipes en ontwerp-kaders samengenomen in een ontwerpgebied.

In de praktijk blijkt dat de ontwerpkaders een diepgang en breedte hebben die niet voor elke toepassing passend is. Bijvoorbeeld: in het ontwerpgebied 'Digitale identiteiten' is een deel van de ontwerpkaders specifiek bedoeld voor de toepassing van digitale identiteiten voor het verlenen van toegang. Deze kaders zijn niet relevant wanneer een digitale identiteit in een andere context wordt toegepast (bijv. in de payload bij gegevensuitwisseling *over* een bepaalde entiteit, bij het identificeren t.b.v. digitaal ondertekenen, etc.). Tegelijkertijd hebben bepaalde ontwerpkaders een scope die ook raakt aan het ontwerpgebied H2M-interactie (je wilt zorgen dat de wijze van verlenen van toegang past bij de mogelijkheden van het individu, dus bijvoorbeeld geen 2FA voor leerlingen in de kleuterklas) of IBP. We willen daarom als scope voor de ontwerpkaders het desbetreffende scenario hanteren, waarbij de ontwerpkaders invulling geven aan ontwerpprincipes die vanuit meerdere ontwerpgebieden bij elkaar kunnen komen.

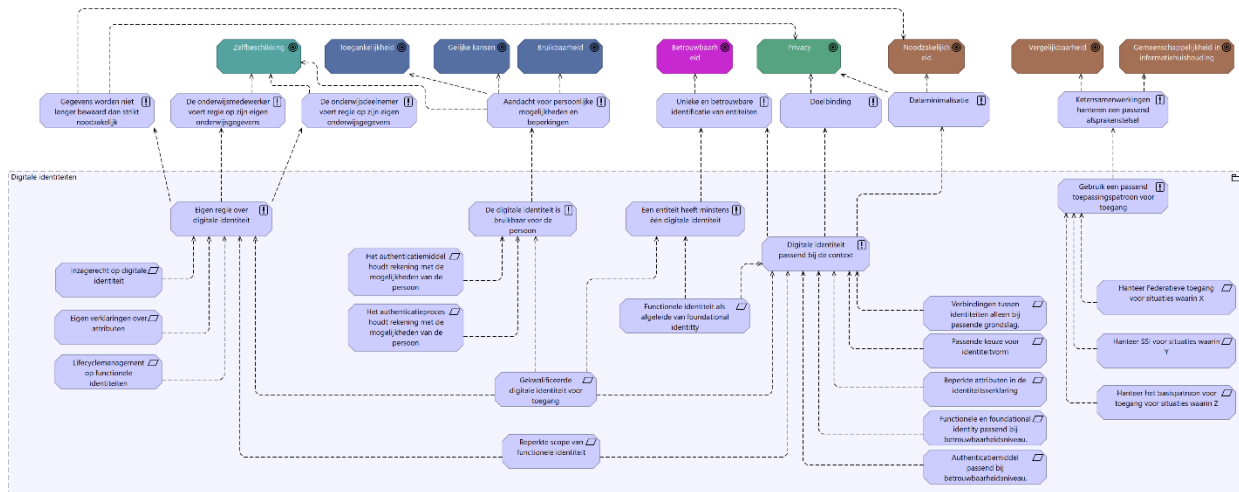

5.3. Uitwerking nieuwe opzet: Ontwerpprincipes ontwerpgebied Digitale Identiteiten

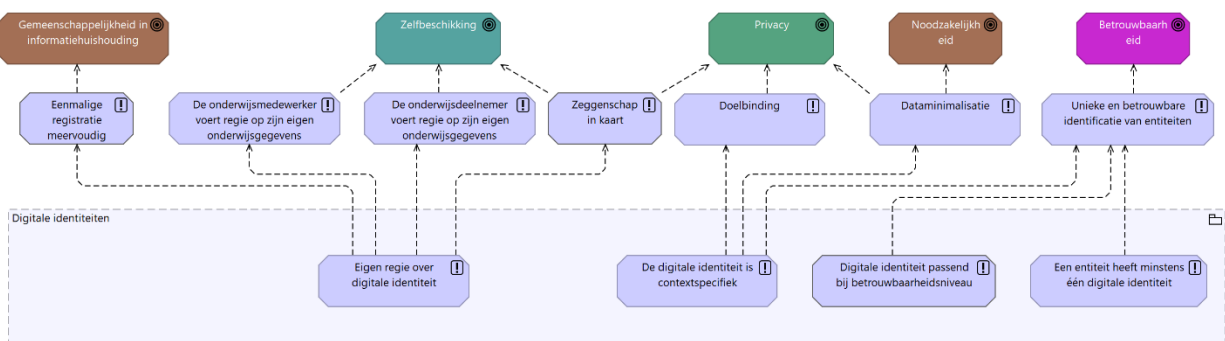
Zie: <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Ontwerpgebied> Digitale identiteiten

Wijzigingen n.a.v. de nieuwe opzet:

Was:

Wordt:

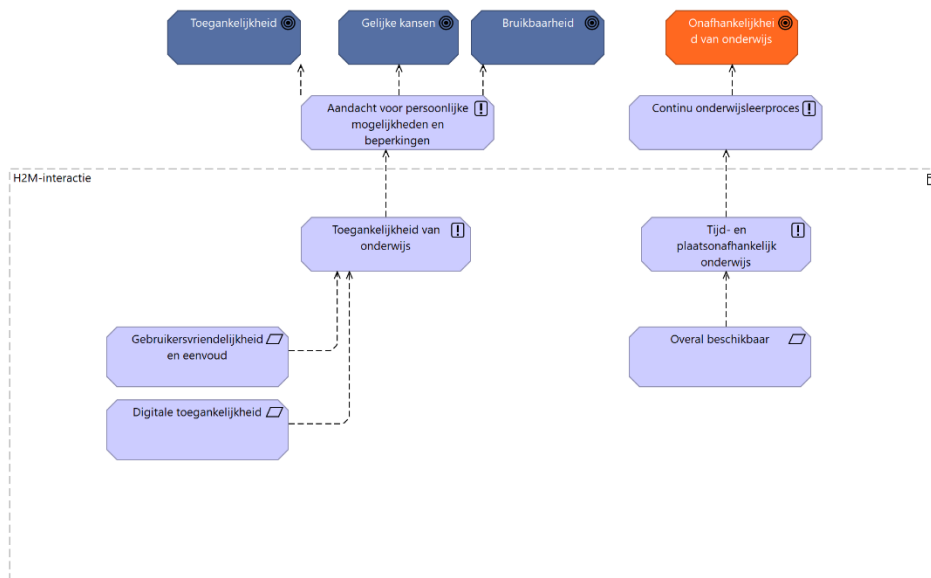

5.4. Uitwerking nieuwe opzet: Ontwerpprincipes ontwerpgebied H2M-interactie

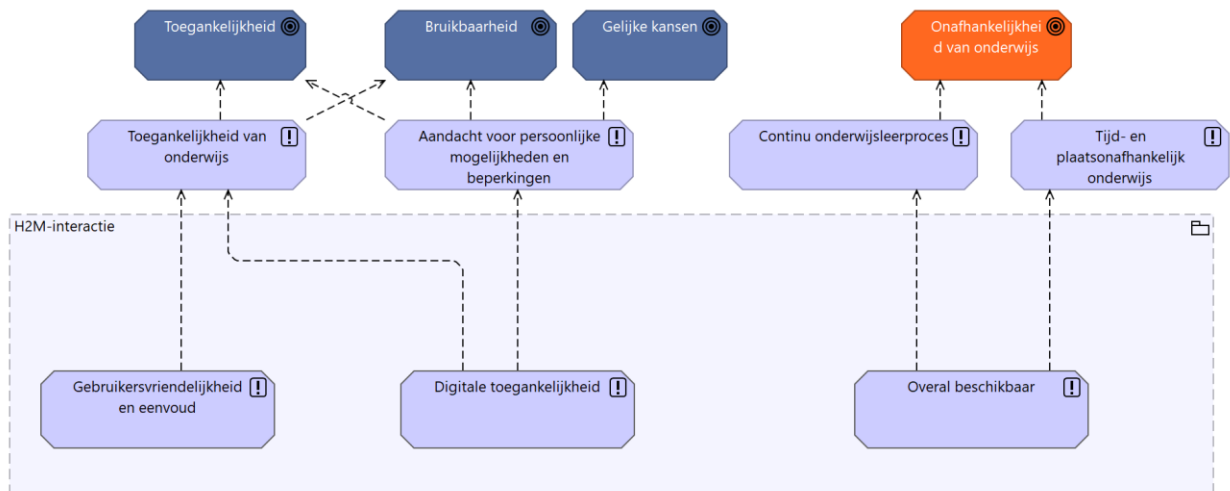
Zie https://rosa.wikixl.nl/index.php/Ontwerpgebied_H2M-interactie

Wijzigingen n.a.v. de nieuwe opzet:

Was:

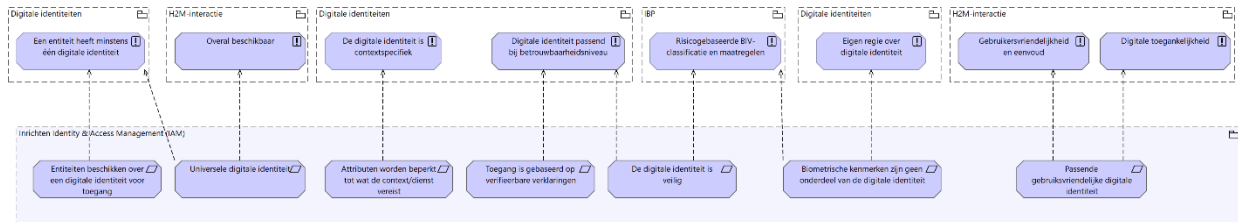

Wordt:

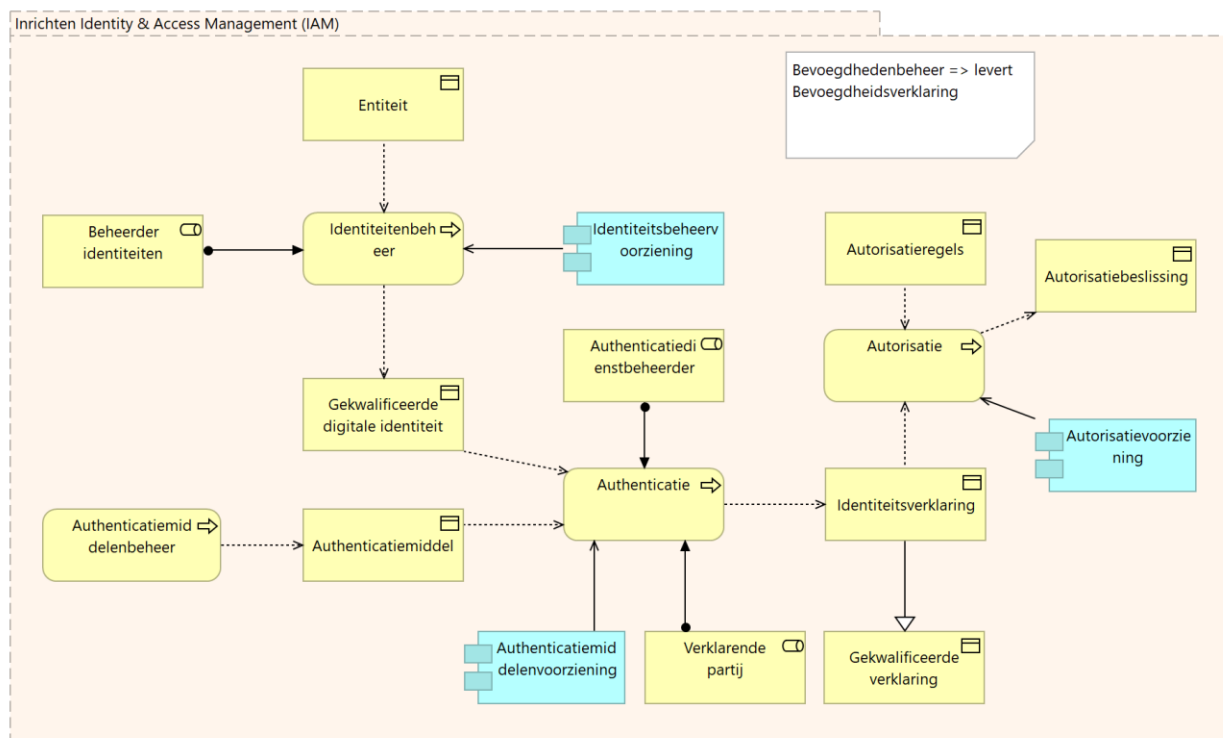
5.5. Uitwerking nieuwe opzet: Ontwerpkaders voor toepassingsscenario Inrichten IAM

Hierin is zichtbaar hoe ontwerpprincipes uit verschillende ontwerpgebieden leiden tot ontwerpkaders voor dit specifieke toepassingsscenario.

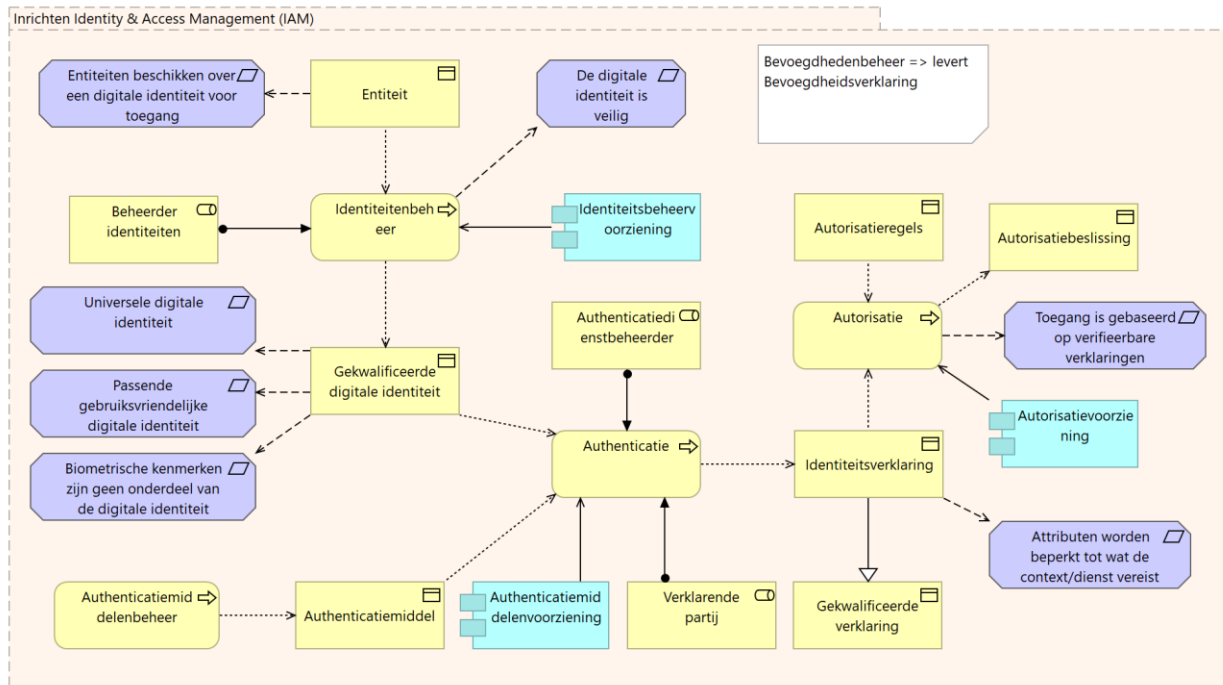

In de scenario-uitwerking is zichtbaar hoe de ontwerpkaders aan onderdelen van het scenario zijn gerelateerd.

Was:

Wordt:

Gevraagde reactie in QA-team:

- Deze opzet is tot stand gekomen samen met en op basis van input en ervaringen van de Werkgroep Toegang. Onderschrijft het QA-team deze aanpassing, en kan deze aanpassing daarmee voorgelegd worden aan de Architectuurraad ter vaststelling?

6. Begrippen en definities nav de nieuwe concepten in het ROSA Metamodel

Zie excel-document: 006 - Nieuwe ROSA modelementen

De afspraak is dat we alle modelementen uit het ROSA Metamodel ook als begrip zouden gaan opvoeren in het ROSA Begrippenkader. Met de vaststelling van de gelaagde uitwerking van de scenario's komen er dus een aantal begrippen bij die op die scenario's van toepassing zijn.

7. Werkvoorraadoverzicht

Het werkvoorraadoverzicht staat op <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Werkvoorraadoverzicht>.

De aanpassingen die de vorige keer zijn besproken zijn daarin doorgevoerd.

Gevraagde reactie in QA-team:

- Zijn er aanpassingen in planning en/of prioritering nodig?